

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ВЪРХОВЕН
КАСАЦИОНЕН
СЪД

ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД
служба „Регистратура“ - 2 -
Изх. № 119
Дата на регистриране 26.04.2018

ИЗХ.

Гражданска колегия

София, 26.04.2018 г.

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Приложено, изпращаме Ви искане, което съдържа мотивирано изложение на сочените в основното искане основания за противоконституционност на разпоредбата на чл. 280, ал. 2, пр. 3 ГПК в частта „както и при очевидна неправилност“.

Приложение: съгласно текста.

Председател на състава:

Светла Димитрова

**До Конституционен съд
на Република България**

И С К А Н Е

**от тричленен състав на Върховния касационен съд, Гражданска
колегия, Трето отделение
по чл. 150, ал. 2 от Конституцията на Република България**

Уважаеми конституционни съдии,

При разглеждането на частно гражданско дело № 1371/ 2018 г. на Върховен касационен съд, Гражданска колегия, настоящият състав установи несъответствието на чл. 280, ал. 3, пр. 3 ГПК в частта: „ ..., както и при очевидна неправилност.“ с чл. 117, ал. 1, чл. 122, ал. 1, чл. 119, ал. 1 и чл. 8 от Конституцията на Република България.

Обстоятелства, на които се основава искането:

Върховният касационен съд е сезиран с частна жалба срещу определение № 29056/ 08.11.2017 г. по ч. гр. д. № 12633/ 2017 г. на Софийски градски съд. С това определение въззивният съд е оставил без уважение частна жалба срещу определение № 162068/ 03.07.2017 г. по гр. д. № 1178/ 2017 г. на Софийски районен съд за прекратяване на производството по делото. Прието е, че абсолютната процесуална пречка за допустимост на производството произтича от това, че обикновеният законодател не предвижда гражданският съд, но и административният (специализираният) да отмени решение на Факултетен съвет на висше училище.

Определението на въззивния съд е в обхвата на чл. 274, ал. 3, пр. 1 ГПК, а частната жалба е допустима и редовна. Чл. 274, ал. 3 ГПК изисква да са налице условията на чл. 280, ал. 1 и ал. 2 ГПК, за да бъде допуснато въззивното определение до касационно обжалване. Своето искане за това касаторът е обосновал с предпоставките по чл. 280, ал. 1, т. 1 и т. 3 ГПК, но и с основанието по чл. 280, ал. 2, пр. 3 ГПК. Съгласно чл. 280, ал. 2 ГПК (Нова – ДВ бр. 86/ 27.10.2017 г.), независимо от предпоставките по ал. 1 въззивното решение се допуска до касационно обжалване при вероятна нищожност или недопустимост, както и при очевидна неправилност.

С определение № / 23.04.2018 г. по ч.гр.д. № 1371/ 2018 г. ВКС, ГК, Трето отделение настоящият състав констатира, че заявените условия от чл. 280, ал. 1, т. 1 и 3 ГПК липсват и пристъпи към заявеното основание „очевидна неправилност“. Касаторът го е мотивирал с това, че въззивното определение е проява на квалифицирана (възможно най-тежка) форма на допуснато съществено нарушение на съдопроизводствените правила. Запазването му в правния мир осуетява контрола върху висшите училища,

който върховният закон поставя в задължение на държавата (чл. 53, ал. 6 КРБ) и отрича основното правомощие на съдебната власт да защитава правата и законните интереси на гражданите, юридическите лица и държавата (чл. 117, ал. 1 КРБ).

При тълкуване на основанието „очевидна неправилност“ на въззивното определение настоящият състав на Върховния касационен съд констатира несъответствие на чл. 280, ал.2, пр. 3 ГПК в частта, която го предвижда, с чл. 117, ал. 1, чл. 122, ал. 1, чл. 119, ал. 1 и чл. 8 от Конституцията на Република България. Съображенията за това по определение № / 23.04.2018 г. по ч. гр. д. № 1371/ 2018 г. ВКС, ГК, Трето отделение са следните:

Със ЗИДГПК (обн. ДВ бр. 86/ 27.10.2017 г.) законодателят създаде нови основания за допускане на касационното обжалване. Основанието „очевидна неправилност“ на обжалваното въззивно решение е предвидено в това изменение на ГПК. Прилага се за касационните жалби и за частните касационни жалби, подадени след 31.10.2017 г. (арг. от § 74 ПЗР на този ЗИДГПК и от препращането в чл. 274, ал. 3 ГПК). Настоящото производство е от 06.12.2017 г. Основанието по чл. 280, ал. 2, пр. 3 ГПК изисква мотивирано изложение. Не изисква въпрос.

Съгласно чл. 280, ал. 2 ГПК, независимо от предпоставките по ал. 1, въззивното решение се допуска до касационно обжалване при вероятна нищожност или недопустимост, както и при очевидна неправилност. Съгласно чл. 281 ГПК, решението е неправилно поради нарушение на материалния закон, съществено нарушение на съдопроизводствените правила или необоснованост, но критерият по чл. 280, ал. 2, пр. 3 ГПК изисква квалифицирана форма на тези пороци. Критерият „очевидна неправилност“ на решението не е дефиниран от законодателя, а неговото съдържание не може да бъде изяснен по тълкувателен път по начин, който да предвижда универсално правило за поведение на Върховния касационен съд при упражняването на неговата дейност по селекция на касационните жалби. Неправилността е порок, изразен: 1) в несъответствие на решението с материалния закон, който е действителният регулатор на спорните правоотношения между страните и/ или 2) в нарушение на онези процесуални правила, които гарантират (провеждат) законовите изисквания за съответствие на решението с действителното положение, и/ или 3) в изкривено формиране на вътрешното убеждение на съда поради нарушаване на логическите, опитните и научни правила. Неправилността е обективно състояние на решението като правосъден акт, макар да е резултат от човешка дейност – тази на въззивния състав, който го е постановил. Допълнителното изискване на обикновения законодател неправилността на решението да е очевидна, поставя нововъведеният критерий по чл. 280, ал. 2, пр. 3 ГПК в субективната преценка на касационната инстанция. Това, което е очевидно за един, е невидимо за друг, а правилното или неправилно

решение е обективно качество на правосъдния акт. Порокът неправилност на решението не подлежи на допълнително, по-тежко квалифициране или поставяне в субективната преценка на Върховния касационен съд. Очевидна е само фактическата грешка в решението – противоречието между формираната и външно изразената воля на съда (чл. 247 ГПК). Грешката е установима само от писмения текст (от документа) на решението и поради това – отстранима от състава, който го е постановил. „Очевидна неправилност“ предполага допълнителна оценъчна характеристика на обективно проявения порок на решението, която същностното (обективното) негово качество на правосъден акт изключва. Следователно с новия критерий от чл. 280, ал. 2, пр. 3 ГПК обикновеният законодател урежда бланкетно правило за поведение на Върховния касационен съд в неговата дейност по селекция на касационната жалба, включително на частната касационна жалба.

Бланкетният критерий от чл. 280, ал. 2, пр. 3 ГПК „очевидна неправилност“ на въззивното решение/ определение не съответства на основното правомощие на съдебната власт да дава защита на правата и законните интереси на гражданите, юридическите лица и държавата (чл. 117, ал. 1 КРБ). Върховният касационен съд предоставя защитата в съответствие с конституционно определеното основно негово правомощие по чл. 124 КРБ, когато процесуалните правила, които обезпечават допускането на касационното обжалване по гражданските дела, са с такова съдържание, което прави възможно те да се прилагат по общ, категоричен и лишен от субективна преценка начин за всеки отделен случай (чл. 133 КРБ).

Бланкетният критерий от чл. 280, ал. 2, пр. 3 ГПК „очевидна неправилност“ на въззивното решение/ определение не съответства на правото на гражданите, юридическите лица и държавата на защита във всички стадии на процеса (чл. 122, ал. 1 КРБ). Вярно е, че чл. 119, ал. 1 КРБ изброява видовете съдилища, а от разпоредбата не произтича конституционно изискване производството по всички граждански дела да е триинстанционно. Достъпът до касационно обжалване по гражданските дела обаче е ограничен, тогава когато процесуалният закон допуска касационния контрол по конкретното гражданско дело и го поставя под неясен и неизясним законов критерий (подобно решение № 4/ 16.06.2009 г. по к. дело № 4/ 2009 г. на Конституционния съд на Република България).

Бланкетният критерий от чл. 280, ал. 2, пр. 3 ГПК „очевидна неправилност“ на въззивното решение/ определение не съответства на конституционното правомощие на Върховния касационен съд да правораздава (чл. 119, ал. 1 КРБ). Правораздаването е независимо решаване на конкретен правен спор, т. е. чрез него се установява какво е съдържанието на действащата правна норма, кое е дължимото поведение и дали и доколко реализираното поведение – действие или бездействие – е съобразено с предписаното от закона за конкретния случай. То е дейност по

прилагане на закона и в този смисъл се извършва въз основа и в изпълнение на закона. (Така решение № 6/ 11.11.2008 г. по конституционно дело № 5/ 2008 г. на КС на РБ). Правораздаване от Върховния касационен съд чрез достъп до касационен контрол на въззивните решения/ определения по гражданските дела при неясен и неизясним законов критерий не съответства на чл. 119, ал. 1 КРБ.

Бланкетният критерий от чл. 280, ал. 2, пр. 3 ГПК „очевидна неправилност“ на въззивното решение/ определение не съответства и на принципа за разделение на властите (чл. 8 КРБ). Когато по конкретното гражданско дело Върховният касационен съд допуска или не допуска касационния контрол, прилагайки неясен и неизясним критерий „очевидна неправилност“ на въззивното решение, той правораздава без действаща правна норма, която по универсален начин да определи предпоставките на упражненото правомощие. Следователно така Върховният касационен съд създава правна норма по всяко разгледано гражданско дело, по което това основание е заявено, изземвайки компетентността на законодателната власт.

Изложеното осъществява изискванията на чл. 150, ал. 2 КРБ. Настоящият състав е длъжен да спре производството и да отнесе въпроса за констатираното несъответствие на чл. 280, ал. 2, пр. 3 ГПК с чл. 117, ал. 1, чл. 122, ал. 1, чл. 119, ал. 1 и с чл. 8 КРБ до Конституционния съд на Република България – органът с компетентността от чл. 149, ал. 1, т. 2 КРБ.

Поради това и на основание чл. 150, ал. 2 от Конституцията на Република България, настоящият състав на Върховния касационен съд спря производството по ч.гр.д. № 1371/ 2018 г. на ВКС, ГК, Трето отделение и отправи настоящото

И С К А Н Е :

Конституционният съд на Република България на основание чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията на Република България да се произнесе по установяване на противоречието на чл. 280, ал. 2, пр. 3 ГПК в частта: „ ..., както и при очевидна неправилност.“ с чл. 117, ал. 1, чл. 122, ал. 1, чл. 119, ал. 1 и чл. 8 от Конституцията на Република България.

Заинтересовани лица в производството пред Конституционния съд:
Народното събрание на Република България,
Върховния административен съд на Република България,
Върховна касационна прокуратура,
Висш адвокатски съвет,
Омбудсманът на Република България.

Приложения:

1. Заверен препис от определение № / 23.04.2018 г. по ч.гр.д. № 1371/ 2018 г. на ВКС, ГК, Трето отделение

2. Заверени преписи от искането и определението по чл. 150, ал. 2 КРБ за заинтересуваните лица.

Съдебният състав, направил искането:

Председател:

(съдия Светла Димитрова)

Членове:

(съдия Геника Михайлова)

(съдия Даниела Стоянова)